

at der kunde ydes et større Beløb, navnlig til uformuende Højskolelever. Det har jo ogsaa været Rigsdagens Stilling hidtil, Gang efter Gang er Beløbet til uformuende Elever og til selve Højskolerne blevet forhøjet, som det ogsaa er omtalt i Udvalgets Betænkning. Hele dette Spørgsmaal har jo navnlig for Landbefolkningen den allerstørste Interesse. Som afdøde Folketingsmand Berg en Gang har udtalt, gælder det om, at de unge bedre og bedre kunne lære at tænke og leve som Mennesker. Det er det, der er Hovedsagen, og det er i denne Retning, at vore Højskoler og Landbrugsskoler have haft deres største Betydning. Men det er jo ogsaa saadan, at naar de unge have faaet denne bedre Oplysning, ville de have lettere ved at klare sig under de vanskelige økonomiske Forhold, som kunne møde dem senere i Livet. Derfor har Udvalget ogsaa fuldt ud kunnet slutte sig til Hovedprincippet i dette Lovforslag. Der er ikke stillet noget Ændringsforslag, hverken med Hensyn til de Beløb, der skulle anvendes til Skolerne eller med Hensyn til dem, der skulle anvendes til Eleverne.

Angaaende Bestemmelserne om, hvorledes Skolerne skulle godkendes, er Udvalget ogsaa enig om, at de Bestemmelser, Ministeren har foreslaaet, er betydelig bedre end Bestemmelserne i Loven af 1892. Man maa anse Ministerens Forslag for at være haade i og for sig hensigtsmæssige og en virkelig Forbedring. Paa den anden Side har Udvalget dog ment det rigtigst, at der gives de nu bestaaende Skoler en Frist, saaledes som det er foreslaaet af Udvalget i Ændringsforslag under Nr. 3 til § 8. Det er jo nemlig saa, at af de nu bestaaende Skoler ville ikke saa faa af de smaa miste den Anerkendelse, de allerede have erhvervet, i det Øjeblik denne Lov traadte i Kraft. Man har troet, at dette vilde være for haardt over for disse Skoler. Der er enkelte af dem, der nylig havet faaet ny Forstandere, og som nu gaa godt, men hvis de 3 sidst forløbne Aar skulle lægges til Grund, vilde de ikke have det fornødne Elevantal, og saa vilde deres Anerkendelse bortfalde. Naar dette Ændringsforslag vedtages, ville de faa Lejlighed enten til at afhænde deres Skoler til andre Kræfter, som bedre formaa at føre dem fremad, eller til paa anden Maade at ordne sig.

Lovforslagets § 4, der angaar Oprettelse af to ny Skoler, kan Flertallet i det hele tiltræde. Derimod har det stillet et Ændringsforslag til § 5. I denne Pa-

ragraf hedder det: „Landbrugsskoleelever — med Undtagelse af Elever paa de i § 4 omhandlede Skoler for Husmandsbruget og Landbrugets Bierhverv — kan Understøttelsen kun tildeles, for saa vidt de ved Attest fra en Realskole, Folkehøjskole, Fortsættelsesskole eller paa anden Maade godtgøre at være i Besiddelse af den fornødne Modenhed til at følge Fagundervisningen i disse Skoler.“ Udvalgets Flertal foreslaar her en Ændring, idet det lemper denne Attest for de uformuende, som søge vore Landbrugsskoler, saaledes, at det vil blive lettere for dem at komme paa Landbrugsskole, end det efter Lovforslaget og den hidtil værende Lovgivning har været. Men paa den anden Side mener Udvalgets Flertal — og stiller altsaa Forslag derom —, at de Betingelser, man kræver af de uformuende Elever, skulle være de samme, hvad enten de søge en af de to ny Skoler, som agtes oprettede ifølge Lovforslaget, eller en af vore andre Landbrugsskoler. Naar Udvalgets Flertal har stillet sig paa dette Standpunkt, er det ganske i Overensstemmelse med den Kommission, der har været nedsat om hele dette Spørgsmaal, og som har udarbejdet dels Forslag om de 2 ny Landbrugsskoler og dels ogsaa det Forslag, der er paa Dagsordenen efter den foreliggende Sag. Hele denne Kommission har været enig om, at de uformuende Elever burde stilles fuldstændig frit, hvad enten de vilde søge en af disse eller en af de andre Landbrugsskoler. Og jeg har ikke af de Husmænd, der have været Medlemmer af Kommissionen, hørt et eneste Ord om, at de ønskede, at disse 2 Skoler i saa Henseende skulde indtage nogen Særstilling. Men det kommer jo ikke an paa, hvad Husmandsskolekommissionens Medlemmer have ment, det er Rigsdagen, der nu vil faa hele dette Spørgsmaal til Afgørelse. Jeg haaber imidlertid, at man i saa Henseende vil indtage det samme Standpunkt, som denne Kommissions Medlemmer indtog, saa meget mere, som der ogsaa fra de nuværende Landbrugsskoler til Udvalget er indkommet et Andragende, som findes aftrykt i Udvalgets Betænkning, og hvori vore Landbrugsskolelærere sige med Hensyn til, at der gives disse to Skoler en særlig Stilling: „Men der gøres her en Undtagelse for de i Forslagets § 4 omhandlede to ny Landbrugsskoler, og vi mene, at der derved bydes de nu bestaaende Skoler en Konkurrence, der kan blive truende for deres Eksistens.“ Jeg tror heller ikke, at de nuværende Landbrugs-